

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets redovisning av Åtgärder för minskad nedskräpning

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över Naturvårdsverkets redovisning av åtgärder för minskad nedskräpning.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om extra statliga medel för strandstädning längs Bohuskusten. En väl fungerande strandstädning är en förutsättning bl. a för att långsiktigt upprätthålla gynnsam bevarandestatus i flera utpekade habitat i Natura 2000-nätverket.

Länstyrelsen tillstyrker utredningens förslag till förändringar och förtydliganden av lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Länstyrelsen ser ett behov av vägledning och ytterligare förtydliganden av ansvaret för omhändertagande och destruering av döda vilda djur.

Synpunkter på betänkandets förslag

Finansieringsformer för marint skräp

Utredningen ger en bra redogörelse för problembilden kring och omfattningen av det marina skräpet utmed Bohuskusten. Som framgår av utredningen är en stor del av kusten skyddad som nationalpark, naturreservat eller utpekad som Natura 2000-område. Många av dessa områden är bildade för det rörliga friluftslivet. De betydande mängder skräp som årligen ansamlas påverkar allmänhetens tillgång till och upplevelse av stränderna i dessa områden. En noggrann och kontinuerlig strandstädning är därutöver en förutsättning för att långsiktigt upprätthålla gynnsam bevarandestatus i flera habitat inom utpekade natura 2000-områden längs kusten. Strandhabitat som glasörtstränder (1310) och salta strandängar (1330) samt fuktängar (6410) är beroende av en kontinuerlig beteshävd. Det marina skräp som ansamlas i dessa miljöer utgör en allvarlig risk för betesdjurens hälsa. Att stränderna städas är därför en förutsättning för djurhållarnas möjligheter och vilja till fortsatt betesdrift. Till detta kommer de negativa effekter som kan uppkomma i marina habitat av den mikroplast som plastskräp omvandlas till om det inte städas bort.

Som utredningen anger finansierar Länsstyrelsen idag städning av stränder i Kosterhavets nationalpark med anslaget för skötsel av skyddad natur. Med nuvarande anslag har dock Länsstyrelsen inte möjlighet att därutöver prioritera strandstädning inom andra skyddade områden annat än i enstaka fall. Kommunernas insatser är därför väldigt viktiga.

Mot denna bakgrund tillstyrker Länsstyrelsen utredningens förslag att det ges särskilda statliga anslag för strandstädning längs Bohuskusten.

Ändring i lagen om gaturenhållning och skyltning

Länsstyrelsen ställer sig positiv till de förändringar som föreslås av lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Länsstyrelsen föreslår att skrivningen ”där allmänheten får färdas fritt” i 4 § ersätts av begreppet ”är allemansrättsligt tillgänglig”, motsvarande skrivningen i 7 kap 13§ miljöbalken. Detta för att undvika begreppet ”färdas” som får anses vara ålderdomligt och svårtolkat med dagens språkbruk.

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets syn att gaturenhållningslagen är ålderdomligt formulerad och behöver ses över i sin helhet. Frågor kring nedskräpning bör regleras inom miljöbalken med följdförfattningar.

Länsstyrelsen ser behov av ytterligare vägledning med avseende på följande frågor:

- tolkningen av de begrepp som används i 4 § ”där allmänheten får färdas fritt” och ”osnyggats”
- krav på utredningar som kan komma att behövas för att klargöra ansvaret enligt sista stycket i fjärde paragrafen. Då det är kommunens miljönämnd som är tillsynsansvarig och som kan komma att ställa krav på en annan kommunal enhet är detta extra viktigt. I vissa mindre kommuner kan det även uppstå jäv i samband med myndighetsutövningen då, det beroende på kommunens organisation, förekommer att aktuella enheter administrativt ligger i samma förvaltning och med samma chef.
- förtydligande av att även vilda döda djur kan omfattas av begreppet ”har skräpats ned eller osnyggats” i 4§. Detta har aktualiserats speciellt vid epidemier bland sälar. Vid de senaste epidemierna har Länsstyrelsen i Västra Götalands län gjort tolkningen att det är kommunerna som har ansvaret för att ta hand om och destruera döda sälar med hänvisning till lagen om gaturenhållning och skyltning. Detta kan bli kostsamt för kommunerna eftersom omhändertagandet av kadaver ska göras enligt förordningen om foder och animaliska

biprodukter, vilket vanligtvis innebär att kadavren ska samlas och destrueras i godkända förbränningsanläggningar.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, efter föredragning av naturvårdshandläggaren Lars Sjögren. I den slutliga handläggningen har även naturvårdsdirektören Sven Swedberg och länsmiljöingenjören Gudrun Magnusson deltagit.

Lisbeth Schultze

Lars Sjögren

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.